

Principals resultats i conclusions de l'estudi de gent gran a la parròquia de Sant Julià de Lòria

Dades sociodemogràfiques

S'ha analitzat la informació de 697 persones majors de 65 anys a la parròquia de Sant Julià de Lòria dels quals un 42% són homes i un 58% dones que, alhora, s'han classificat per intervals d'edat de 65 a 69 anys (23%), de 70 a 74 anys (25%), de 75 a 79 anys (15%) i de 80 anys o més (37%). Entre el grup de gent gran entrevistada predomina la població amb nacionalitat espanyola (45,5%) i andorrana (43%) seguits (en menor proporció) dels entrevistats amb nacionalitat francesa (5%) i portuguesa (2%).

Pel que fa a l'estat civil, entre els entrevistats un 64% està casat/ada, un 27% es troba en situació de viduïtat i en menor proporció trobem població soltera (4%), separada (2%) o divorciada (1%). Pel que fa a l'estat civil entre els homes predominen els casats (un 78% dels homes respecte a un 54% de les dones) mentre que en les dones predominen les que es troben en situació de viduïtat (un 38% de les dones respecte a un 12% dels homes). Aquesta diferència pot explicar-se, ja que les edats de les parelles de les dones solen tenir més anys i alhora perquè l'esperança de vida de les dones és més elevada que la dels homes.

Un dels resultats a destacar de l'estudi pel que fa a l'estructura de les llars és una tendència de la gent gran a romandre a la llar fins edats avançades. Així, un 34% dels enquestats de més de 80¹ anys viu sol mentre que aquest percentatge arriba al 35% en el cas de les persones que viuen només amb la parella.

La forma de convivència més freqüent entre els entrevistats és amb parella o altres persones (siguin familiars o no familiars). Més concretament: un 47% diu viure només en parella, però si agrupem tots aquells familiars amb els quals viuen incloent la parella trobem que hi ha un 75,5% d'entrevistats que diuen viure amb algú (independentment de qui sigui aquesta persona) i un 24% viu sol².

S'han trobat diferències significatives per sexe, ja que hi ha més proporció de dones que diuen viure soles (30% de les dones enfront un 16% dels homes) i els homes són els que més freqüentment diuen viure en parella. Les dones tenen una major esperança de vida i, per tant,

---

¹ En general les persones majors de 80 anys que viuen soles poden viure soles, ja que no presenten problemes greus d'autonomia o mobilitat. En aquest cas es tracta de 86 persones majors de 80 anys que es troben vivint soles.

² Es tracta, en aquest cas, de 169 persones que es troben vivint soles.

tenen més possibilitats de quedar-se vídues i viure soles o de viure amb els fills. Amb l'edat augmenta el percentatge de persones que viuen soles, ja que d'entre aquells entrevistats que diuen viure sols, un 11% té entre 65 i 69 anys i un 51% té més de 80 anys.

Xarxa de relacions

Quan parlem de la xarxa de relacions no només cal tenir en compte aquelles persones que viuen a la llar, sinó tots aquells familiars o no familiars que en un moment donat poden donar suport (emocional, econòmic...) a la persona i que acaben esdevenint persones de confiança en cas de necessitar ajuda. Tot i això, tenir una xarxa de relacions molt nombrosa no implica que les relacions siguin suficientment freqüents o intenses. Generalment, la xarxa de relacions efectiva es redueix a un nombre de persones amb el que la persona pugui tenir suport emocional. Per tant, no només cal saber si la persona disposa de xarxa o no, sinó la qualitat d'aquesta xarxa. Malgrat això, la informació recollida durant la realització de l'estudi només contempla si té o no té xarxa relacional i no la qualitat de la xarxa.

Pel que fa als fills que no viuen a la llar (és a dir, que no formen part del nucli familiar de la llar) els andorrans i espanyols són els que més freqüentment diuen tenir fills només a Andorra (74% en ambdós casos) mentre que els francesos són els que diuen amb més freqüència no tenir fills (34%).

Si tenim en compte la família menys directa (nebots, el/la jove...) veiem que el 77% dels entrevistats tenen altres familiars i els vénen a veure, un 13,5% diu tenir família però aquesta es troba a l'estranger (fet que dificulta que en cas de necessitat els puguin donar una atenció immediata) i un 7% no té més xarxa familiar o, en el cas de tenir-ne a Andorra, la relació entre ells no és bona i, per tant, no podrien comptar amb aquests familiars en cas de necessitar ajuda. Per nacionalitats, els francesos (16%) i els entrevistats d'altres nacionalitats (17%) són els que tindrien més risc en aquest cas, ja que són els que més freqüentment diuen no tenir més xarxa familiar o no tenir-hi relació en cas de tenir-la. La major part de la gent gran té, doncs, una xarxa relacional bona. Només un 3% de la gent gran a Sant Julià no té ni fills ni altres familiars³, essent persones que viuen soles i que, per tant, tampoc tenen el suport emocional o econòmic de la parella.

Cal tenir en compte que no només el grup de gent gran rep ajuda del seu entorn, sinó que ells també són proveïdors d'ajuda en el cas que, sobretot, els seus fills o néts necessitin ajuda. En

---

³ Parlem concretament de 18 casos. Tot i viure sols i no tenir més xarxa relacional, 16 de les 18 persones tenen xarxa relacional, és a dir, veïns o amics als quals poden recórrer en cas de necessitar ajuda. A més, aquest estudi ha permès tenir aquests casos localitzats i poder realitzar les intervencions pertinents.

aquest cas, són les dones d'entre 65 i 69 anys (42% de dones enfront un 35% dels homes de la mateixa edat) i les de 70 a 74 anys (43% de dones enfront un 29% d'homes) les que més freqüentment diuen ajudar en la cura dels nés.

Estat de salut, autonomia i mobilitat

Entre les persones majors de 65 anys entrevistades a Sant Julià un 76% diuen que la seva salut en general és bona o molt bona (un 35% diu que la seva salut és molt bona i un 40% bona), un 12% la qualifica de regular i un 10% dolenta o molt dolenta (més concretament un 7% dolenta i un 4% molt dolenta). La principal diferència la trobem entre homes i dones, ja que els primers diuen més freqüentment que la seva salut és bona o molt bona, mentre que les dones són les que qualifiquen la seva salut regular, dolenta o molt dolenta. També s'observen diferències en relació a l'edat, ja que quan aquesta augmenta també ho fa el percentatge d'entrevistats que diuen percebre pitjor el seu estat de salut.

La salut objectiva també mostra un resultat força positiu sobre la salut de la gent gran, en la mesura en el que l'estat més freqüent pels entrevistats de més de 65 anys és no tenir cap tipus de malaltia (23%). Entre els principals problemes de salut que assenyalen els entrevistats lauredians, hi trobem problemes de cor (17%), l'HTA (16%) i colesterol (11%). El metge de referència més esmentat per part dels entrevistats és el metge de medicina general (81%), metges d'Espanya (4%) i cardiòleg (4%).

A més, gairebé totes les persones grans tenen cobertura de la CASS (81%) tot i que no sabem si els entrevistats tenen un 100% de cobertura sanitària o un 75%. Un 9% té pensions de solidaritat, un 2% ajuts del departament d'Afers Socials i un 20% té altres pensions com ara les del seu país d'origen.

Els indicadors de mobilitat i autonomia també mostren resultats positius en relació a la gent gran a Sant Julià, ja que el 94% d'entrevistats afirma no tenir cap discapacitat i un 83% diu no tenir problemes de mobilitat i pot desplaçar-se sense ajuda. La mobilitat i l'autonomia tenen una relació significativa en la forma de convivència de la gent gran (el fet de tenir discapacitat o problemes de mobilitat semblen reduir les possibilitats de viure sols) però no determinen del tot la forma de convivència, ja que hi ha persones que tenint alguna discapacitat o problemes de mobilitat viuen soles.

Habitatge i entorn de l'habitatge

Normalment la gent gran es mou en els seus entorns espacials més propers. Això implica que el barri o carrer en el qual viu esdevenen l'entorn en el qual més es mouen. El 59% dels entrevistats de Sant Julià viuen al centre de la parròquia, un 18,5% té la casa a prop del nucli (fet que implica que es pot desplaçar molt fàcilment al centre), un 13% viu lluny del nucli urbà i un 10% als quarts, allunyats del nucli de la parròquia.

A banda de la situació de l'habitatge cal tenir en compte si la persona té suficient mobilitat per desplaçar-se. D'aquesta manera, el 83% dels entrevistats pot caminar sense problemes, un 16% ha de caminar amb ajudes (sigui un bastó o una persona que el pugui acompanyar) i menys d'un 1% no pot caminar. Entre aquelles persones que diuen tenir problemes per caminar (i necessiten ajuda) el 59,5% viu al centre de la parròquia, un 18% molt a prop del nucli, un 15% viu lluny del nucli urbà i un 7% als quarts.

Serveis que coneix i que faria servir

Finalment, entre els serveis destinats a la gent gran, el que més coneixen els entrevistats és la Tarja Magna (88%), la Llar de Lòria (53%) i l'Associació de gent gran (33%). El que menys coneixen els entrevistats és el Centre de dia (el coneixen un 19%). S'observen algunes diferències per sexe i és que, en termes generals, les dones són les que més freqüentment diuen conèixer els serveis que ofereix la parròquia.

Pel que fa als serveis que la gent gran considera necessaris a la parròquia, el 43% manifesta que hi manca un centre de dia, un 38% considera que caldria que la parròquia tingués un menjador social, un 29% considera que cal un Centre Cívic i un 22% creu que cal un servei d'àpats a domicili.

Aquest estudi ha permès apropar-nos als serveis que la gent gran consideren que cal integrar a la parròquia com ara un centre de dia, menjador social i centre cívic com a serveis que caldrà valorar si és necessari integrar o no en un futur pròxim.

Quan parlem de gent gran ens trobem amb un grup molt heterogeni:

La gent gran de Sant Julià que viu amb la parella i els fills són principalment persones de nacionalitat espanyola d'entre 65 i 69 anys, tot i que no podem saber si es tracta de llars on els fills encara no s'han emancipat o són llars en les quals els fills emancipats tenen cura dels pares/mares (ja sigui perquè els pares han anat a viure amb els fills o viceversa). No presenten dificultats de mobilitat o autonomia tot i que gairebé la meitat dels entrevistats afirma tenir un pis amb barreres arquitectòniques. Viuen al centre i tenen els fills a Andorra.

Les persones majors de 65 anys que viuen a Sant Julià i només viuen amb els fills, són en la seva majoria dones de més de 80 anys de nacionalitat espanyola. Aquest perfil que viu només amb els fills és el que amb més freqüència diu tenir una percepció de la salut dolenta o molt dolenta o tenir més de tres patologies/malalties cròniques i tenir dificultats de mobilitat. Així, s'ha pogut copsar que, en relació als altres perfils, les persones que només viuen amb els fills (i, alhora, entre els entrevistats que diuen només viure amb altres persones) obtenen uns percentatges superiors en relació a la presència de dificultats per desplaçar-se o la presència d'algun tipus de discapacitat. Per tant, són persones que tindrien moltes dificultats si haguessin de viure soles. És per aquesta raó, que es troben més freqüentment vivint amb els fills, ja que aquests esdevenen un punt de recolzament i ajuda.

En relació a les persones de Sant Julià que estan casades i vivint en parella, principalment són homes d'entre 70 a 74 anys. Tot i això, cal tenir en compte que una part de les persones que viuen en parella es poden trobar en situació de risc, ja que un dels dos membres de la parella té alguna discapacitat que pot estar dificultant la realització de les tasques de la vida quotidiana i, per tant, que requereixi determinades cures i atencions. Tot i que la major part de les persones que viuen en parella tenen fills o xarxa familiar, hi ha una bona part que diu no tenir o bé fills o bé xarxa familiar, però són pocs els casos que diuen no tenir ni l'un ni l'altre (entre les persones que viuen en parella només 3 persones no tenen ni fills ni més familiars). En aquest sentit, quan les parelles no tenen fills tenen una xarxa familiar que els pot recolzar i viceversa. Els entrevistats que viuen en parella viuen allunyats del nucli de la parròquia i diuen més freqüentment viure als quarts.

El perfil de persona que viu sola a Sant Julià de Lòria és el d'una dona major de 80 anys, que es troba en situació de viudetat, no presenta cap discapacitat, i alhora, té facilitats per desplaçar-se. És a dir, majoritàriament trobem persones que poden viure soles, ja que no presenten problemes greus de mobilitat o autonomia. Cal recordar, però, que l'autonomia i la mobilitat influeixen en la forma de convivència de les persones grans però no determinen el tipus de

convivència, ja que entre les persones que viuen soles un 18% necessita ajuda per desplaçar-se i un 3% té una discapacitat física. Per tant, cal fer especial incidència en aquests casos en què la persona pot ser més vulnerable. Entre les persones que viuen soles, a més, un 10% no té fills o altres familiars i, per tant, no tenen el suport i l'ajuda que poden brindar fills i familiars en moments en els quals el necessitin. Tot i això, les persones que viuen soles i no tenen xarxa familiar (fills o altres familiars) només representen un 3% del total d'entrevistats.